

*Timpul există pentru ca lucrurile
sa nu se întâmple în același timp.
Albert Einstein*

Cuvânt înainte

Această carte este destinată celor care interferează cu comunitatea științifică aferentă identității și patrimoniului cultural, dar și aceluia care simt nevoia unei prime viziuni de ansamblu asupra unui domeniu deosebit de divers și atrăgător. Științele exacte, prin intermediul statisticii, se arată încă o dată a fi utile pentru a explica fenomene de natură umanistă și socială cu acțiune din trecut. Trecutul este cel care ne definește ca indivizi și națiuni. O fărâma din amprenta trecutului demn al străbunilor din Maramureș am încercat să o facem cunoscută prin intermediul prezentei lucrări.

Scopul cărții este de a scoate în evidență liniile principale ale celei mai adesea utilizate metode de datare a obiectelor din lemn – dendrocronologia. Fără a-l încurca pe cititor, speram, cu detaliile științifice, am dorit să aducem o oarecare ordine și claritate în modul de formare a unei serii de referință, cu identificarea și prezentarea influențelor externe asupra creșterii radiale a arborilor. Specificul creșterii anuale a arborilor și identificarea unui patern sau tipar comun, reprezintă principala legitate după care se orientează metoda dendrocronologică. Această lucrare se adresează în primul rând cititorilor care sunt preocupați de a atribui o anumită perioadă istorică unui obiect sau unei construcție. Prin intermediul datelor prezentate am încercat să răspundem numeroaselor întrebări adresate de către arheologi, în special, dar și muzeografi sau istorici, cu privire la tehnica de datare dendrocronologică.

Pe de altă parte, am considerat de cuviință ca lucrările adresate unei audiențe cu prestanță științifică, un public deosebit de sever, să nu fie prea diferite de cele destinate publicului larg, neavizat în știința identificării identității culturale sau patrimoniale. Prin aceasta am evitat folosirea un limbaj pretențios, adesea am detaliat anumite verdicte, chiar cu riscul de a risipi din esența subiectului. Astfel, în primul capitol, am prezentat realizările dendrocronologiei cu aplicabilitățile sale conexe datării dendrocronologice. De asemenea, pentru a satisface nevoia de informare a unui excepțional profesionist silvicultor – Mihai Gășpărel, am insistat în plus și alte metode de datare și stabilire a provenienței lemnului. În prezent multe din aceste metode sunt utilizate în cazurile de tăieri ilegale de masă lemnoasă. Al doilea capitol se referă exclusiv la formarea unei cronologii medii de referință pentru Maramureș, unde am pus accentul pe prezentarea seriilor de lemn viu (din prezent).

Datarea dendrocronologică din Maramureș a început în urmă cu mai bine de 20 de ani prin eforturile lui Olafur Eggertsson și Alexandru Dumitru Baboș. Meritul lor trebuie menționat prin cuvinte de elogiu, deoarece au fost primii care au lucrat în acest domeniu în România, evidențiind potențialul oferit de zona Maramureșului. Cronologia construită atunci a fost îmbogățită cu noi probe insistând pe lemnul actual. Am preferat această abordare ca urmare a faptului că un număr mare de probe nu au putut fi datate. Astfel, am analizat diferențele între regiuni, chiar dacă geografic spațiul investigat a fost unul restrâns și mai apoi diferențele care apăreau între speciile principale de arbori de stejar, folosite ca lemn în construcții. Pentru fiecare zonă analizată s-au prezentat factorii de mediu care condiționează specificul creșterii la arbori, iar în final o formă numerică a indicilor de creștere anuală. Ultimul capitol a fost dedicat datării dendrocronologice a 16 biserici – monumente istorice și de patrimoniu – național și UNESCO, respectiv 2 case și o șură. Menționăm necesitatea continuării acestor demersuri atât în Maramureș cât și în alte regiuni ale țării.

Rămâne să mulțumim lui Dumnezeu, pentru har, dar și răbdare. Mulțumesc domnului Director Dr. Ing. Ionel POPA pentru ca mi-a acordat încredere și șansa de a fi astăzi aici. Cu respect și deosebită admirație adresez mulțumiri domnului Director General Dr. Ing. Ovidiu Nicolae BADEA pentru susținere. Mulțumiri aducem Institutului Național pentru Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură "Marin Drăcea" pentru publicarea cărții la Editura Silvică. Mulțumiri adresăm Muzeului Maramureșean din Sighetul Marmației, Gheorghe Todincă, Grigore Hotico. Mulțumim Universității Ștefan cel Mare și domnilor Cătălin Roibu, Andrei Mursa, respectiv proiectului CLIMFOR, școlii doctorale de Geografie din cadrul Universității Oradea. Calde mulțumiri adresăm domnilor Olafur Eggertsson și Alexandru Dumitru Baboș.

Autorii
2019